

1 The **דף יא** said; - לא יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה
 One may not carry anything outside close to the start of שבת because he might forget that he's carrying, and inadvertently continue to carry on שבת.
 Our גמרא begins,
 תני דבי רבי ישמעאל יוצא אדם בתפילין בערב שבת עם חשיכה
 One is allowed to go out while wearing תפילין right before שבת begins. Although we just learned that one may not carry at this time - תפילין is different because
 - חייב אדם למשמש בתפילין כל שעה ושעה
 One is obligated to touch his תפילין regularly,
 - שלא יסיח דעתו מהם
 So that he will constantly remember that he's wearing them. Therefore we're not worried that he'll forget and keep wearing them once שבת begins. Since he's regularly reminding himself that they are there, we're certain that he'll take them off before שבת begins.
 The Halacha of היסח הדעת is learned from the ציץ - the gold plate which the כהן גדול wore on his forehead - regarding which the Torah says; והיה על מצחו תמיד;

2 The גמרא then teaches a related הלכה.
 - תניא חנניא אומר חייב אדם למשמש בבגדו ערב שבת עם חשיכה
 One is required to check his clothes before שבת begins, to ensure that there is nothing in them, so that he won't inadvertently carry on שבת.
 - This - is a very important Halacha of הלכות שבת.

3 The **משנה** continues with the next phrase in our **דף יא**, which says; - לא יפלה את כליו ואין קורין לאור הנר
 One is prohibited from checking his clothes for lice, and one may not read by candlelight on שבת. Now - this phrase can be read two ways: It can be understood as two separate Halachos.
 -First Halacha - One may not check for lice on שבת - regardless if it's done by candlelight or daylight - because he might kill a louse - and killing a living being on שבת is prohibited.
 -Second Halacha - and one may not read by candlelight, שמא יטה - because he might tilt the lamp to improve the lighting - which is considered kindling, and therefore prohibited. OR - it can be understood as one Halacha. One may not check for lice or read by candlelight on שבת. Both the checking and the reading are forbidden by candlelight only, because of שמא יטה. Now, which of the two is the correct understanding of the **משנה**?
 - תא שמע אין פולין לאור הנר ואין קורין לאור הנר
 There's a בריתא which explicitly says it's only אסור to check for lice on שבת by candlelight, as the second understanding of the Mishnah. The גמרא then brings other teachings related to getting rid of lice.
 - תנו רבנן אין פולין ברשות הרבים מפני הכבוד
 It is not respectful to publicly check for lice.

1

לא יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה

One may not carry close to the start of שבת because he might forget he's carrying!

תני דבי רבי ישמעאל יוצא אדם בתפילין בערב שבת עם חשיכה

One is allowed while wearing תפילין

Because חייב אדם למשמש בתפילין כל שעה ושעה

היסח הדעת - ציץ - והיה על מצחו תמיד

2

A related הלכה...

תניא חנניא אומר חייב אדם למשמש בבגדו ערב שבת עם חשיכה

One must check his clothes before שבת begins

אמר רב יוסף הלכתא רבתא לשבתא!

3

לא יפלה את כליו ואין קורין לאור הנר

One is prohibited from

Checking clothes for lice & Read

by candlelight

שמא יטה - שמא יטה

1 - 2

תא שמע אין פולין לאור הנר ואין קורין לאור הנר

Teachings related to getting rid of lice...

תנו רבנן אין פולין ברשות הרבים מפני הכבוד

It's not respectful to publicly check for lice

4 Another teaching - is regarding the proper way to remove lice from clothing on שבת.
 Some say you may only pull them off without killing them, while others say you may kill them, even on שבת.
 The Gemara brings a ברייתא regarding this machlokes, whether lice may be killed on שבת.
 שמעון בן אלעזר אומר אין הורגין את המאכולת בשבת דברי בית שמאי רבי -
 According to בית שמאי it is forbidden to kill lice on שבת, ובית הלל מתירין - however הלל says that they may be killed.

4

Proper way to remove lice on שבת

Pull them off...

Without killing them	You may kill them
ברייתא	
בית הלל Forbidden to kill lice on שבת	בית שמאי Permitted to kill lice on שבת

5 The Gemara then continues to quote the rest of the ברייתא.
 - וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר and בית שמאי that הלכות of שבת taught other רבי שמעון בן אלעזר disagreed on.
 They are;
 --- Arranging a marriage
 --- Arranging for someone to teach a child
 --- Consoling a mourner
 --- Visiting a sick person on שבת.
 In all these cases, בית שמאי says it's forbidden, while בית הלל says it's permitted.

5

The rest of the ברייתא...

וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר

Arranging a marriage	Arranging to teach a child
Consoling a mourner	Visiting a sick person
בית הלל Forbidden	בית שמאי Permitted

6 Since the גמרא has mentioned visiting the sick on שבת, it brings a related ברייתא.
 - When visiting a sick person on שבת, the proper thing to say is שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה - תנו רבנן הנכנס לבקר את החולה אומר - On שבת we are not allowed to daven for you, however may your recovery come soon.
 The גמרא then cites other versions of the proper terminology.
 - Keeping שבת properly can earn you mercy, and through that you can be healed. - יכולה היא שתרחם - רבי מאיר says
 - May ה' have mercy on you and on all sick people of Israel. - המקום ירחם עליך ועל חולי ישראל - רבי יהודה says
 - While רבי יוסי says - May ה' have mercy on you among all sick people of Israel. - המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל - רבי יוסי says

6

A related ברייתא...

When visiting the sick on שבת

Say

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא

Other versions

רבי יוסי המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל	רבי יהודה המקום ירחם עליך ועל חולי ישראל	רבי מאיר יכולה היא שתרחם
--	--	-----------------------------------

7 רבי אלעזר when visiting the sick during the week - זימנין אמר המקום יפקדך לשלום וזימנין אמר רחמנא ידכרינך לשלם - At times he said "May ה' remember you for peace", in Hebrew, and sometimes he said it in Aramaic. Upon which the גמרא asks, היכי עביד הכי? - how could he have done this? We've learned that the מלאכים, the angels which help a person's prayer reach ה', will not respond to Aramaic, because the מלאכים do not understand Aramaic. So why would he say this prayer in Aramaic? The גמרא answers, שאני חולה דשכינה עמו - It's different when you daven at the bedside of a sick person, because ה' Himself comes to the חולה. Therefore you can daven even in Aramaic, because the intervention of the מלאכים is not needed for prayers recited near a patient. The Gemara also quotes a Braisa - where we learn from a Posuk in T'hilim - ה' יסעדנו על ערש דוי - ששכינה למעלה מראשותיו של חולה - The Divine Presence is above the head of a sick person.

8 The גמרא now returns to the Halacha in the משנה, which forbids reading by candlelight on שבת, because of שמא יטה - he might forgetfully tilt the lamp to improve the light, which is אסור on שבת, since doing so increases the flame. The גמרא says אמר רבה - רבה says that even if the lamp is high and out of reach, where there is no concern of tilting it, one may still not read by its light. As Rashi explains, the reason is - לא פלוג - the Chazal did not differentiate - which means - generally speaking, once a rule was established, it is in effect even when the rationale for the ruling does not apply.

9 However, there are exceptions which the Chazal put into the original תקנה. In other words, the rule was never instituted in these cases. The גמרא lists some of them.

- חד הוא דלא ליקרי הא תרי שפיר דמי - Two people may read together by the same lamp, because if one of them mistakenly starts to reach for the lamp, the other person will remind him not to do so.

- אם אדם חשוב הוא מותר - A distinguished person may read by candlelight on שבת. Since even during the week, he never tips the lamp himself; rather his servants do it for him.

7 רבי אלעזר
When visiting the sick during the week

זימנין אמר רחמנא ידכרינך לשלם	זימנין אמר המקום יפקדך לשלום
Aramaic	Hebrew

היכי עביד הכי?
אין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי

שאני חולה
דשכינה עמו

ברייחא
ה' יסעדנו על ערש דוי
ששכינה למעלה מראשותיו של חולה

8 שמא יטה

אמר רבה
Even if the lamp is high and out of reach

רש"י
לא פלוג

9 However, there are exceptions

חד הוא דלא ליקרי הא תרי שפיר דמי

The other person will remind him

אם אדם חשוב הוא מותר

Since during the week his servants do it for him

10 The Gemara here questions this exception of אדם חשוב from a Braisa which relates a very well-known story. The Heilige Tanna רבי ישמעאל בן אלישע said, אני אקרא ולא אטה - I will read by candlelight and I will not tilt it.
 פעם אחת קרא ובקש להטות -
 One time, he was reading and he wanted to tilt the lamp. In other words, he almost tilted the lamp. Thereupon he said; כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר -
 How great are the words of the חכמים who said one may not read by candlelight.

10

רבי ישמעאל בן אלישע
 אני אקרא ולא אטה

פעם אחת קרא ובקש להטות!
 He WANTED to tilt the lamp!

כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר

11 Another version of the story is; He was reading, and he actually did tilt the lamp. And he wrote in his book. אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי נר בשבת I, read by candlelight, and tilted the lamp on שבת.
 לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמינה -
 When the בית המקדש will be rebuilt, I will bring a fat קרבן בית המקדש חטאת.

11

Another version
קרא והטה
 He DID tilt the lamp!

וכתב על פנקסו:
 אני ישמעאל בן אלישע קריתי ובטיתי נר בשבת אביא חטאת שמינה

We see even a distinguished person tilts his own lamp?

שאני רבי ישמעאל בן אלישע הואיל ומשום עצמו על דברי תורה כהריוט
 While learning Torah he conducted himself as a common person

Besides the Mussar - the moral of the story - we see that even a distinguished person tilts his own lamp. To which the Gemara answers;
 שאני רבי ישמעאל בן אלישע הואיל ומשום עצמו על דברי תורה כהריוט -
 While learning Torah he conducted himself as a common person.

12 The Gemara then discusses a seeming contradiction about someone who uses candlelight on שבת.
 One ברייתא says a servant is permitted to inspect dishes by candlelight to see if they're clean. However a second ברייתא says he may not inspect dishes by candlelight?
 The Gemara answers,
 כאן בשמש קבוע כאן בשמש שאינו קבוע -
 The ברייתא that says it is אסור, is referring to a permanent servant. Such a servant will check them very carefully and might tilt the lamp to get the best possible light, because he's afraid that his master will get angry if the dishes are not perfectly clean.
 However, the other ברייתא which says that it is מותר, is referring to a temporary servant, who will not tilt the lamp, because he's not as concerned since his job is only temporary.

12

A seeming contradiction...

ותניא אידך Servant is not permitted	תני חרא Servant is permitted
↓	↓
כאן בשמש קבוע He's afraid his master will get angry	כאן בשמש קבוע He's not as concerned